

Sygn. akt III Ca 700/16

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie

następującym:

Przewodniczący:	SSO Tomasz Białka – sprawozdawca SSO Zofia Klisiewicz SSO Mieczysław H. Kamiński
Protokolant:	Katarzyna Gołyźniak

po rozpoznaniu w dniu 8 lutego 2017 r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z wniosku (...) S.A. z siedzibą w K.

przy uczestnictwie I. D., J. D., B. B., J. P.

o zasiedzenie

na skutek apelacji wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Rejonowego w Gorlicach

z dnia 27 lipca 2016 r., sygn. akt I Ns 438/14

postanawia:

1. oddalić apelację;

2. zasądzić od wnioskodawcy na rzecz uczestnika I. D. kwotę 66,86 zł (sześćdziesiąt sześć złotych 86/100) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

(...)

sygn. akt III Ca 700/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Gorlicach oddalił wniosek (...) S.A. z siedzibą w K. o stwierdzenie, że jego poprzednik prawny (...) S.A. z siedzibą w K. nabył przez zasiedzenie w dniu 31 grudnia 2004 r. służebności gruntowe o treści odpowiadającej służebności przesyłu (pkt I), orzekł, że wnioskodawca i uczestnicy ponoszą koszty związane ze swoim udziałem w sprawie (pkt II) i zasądził od wnioskodawcy na rzecz Skarbu Państwa kwotę 2.685,96 zł tytułem wydatków (pkt III).

W uzasadnieniu Sąd I instancji wskazał, że wnioskodawca ostatecznie domagał się stwierdzenia, że jego poprzednik prawny (...) S.A. z siedzibą w K. nabył przez zasiedzenie w dniu 31 grudnia 2004 r. służebności gruntowe o treści odpowiadającej służebności przesyłu, polegające na:

1. korzystaniu z części działek uczestnika I. D., oznaczonych obecnie jako działki ewidencyjne nr (...), położonych w Z., poprzez umieszczenie na nich urządzeń energetycznych stanowiących własność wnioskodawcy, a to fragmentu napowietrznej linii niskiego napięcia i średniego napięcia wraz ze stanowiskami słupowymi stanowiącymi oparcie tej linii oraz na użytkowaniu opisanych wyżej urządzeń i korzystaniu w niezbędnym zakresie z gruntu uczestnika, w trakcie którego wnioskodawcy przysługiwałoby prawo wejścia na nieruchomości obciążone w celu dokonywania napraw, konserwacji i dokonywania innych czynności niezbędnych do utrzymania linii energetycznych we właściwym stanie zgodnie z ich przeznaczeniem,
2. korzystaniu z części działki uczestniczki J. P., oznaczonej obecnie jako działka nr (...), położonej w Z., poprzez umieszczenie na niej urządzeń energetycznych stanowiących własność wnioskodawcy, a to fragmentu napowietrznej linii niskiego napięcia wraz ze stanowiskami słupowymi stanowiącymi oparcie tej linii oraz na użytkowaniu opisanych wyżej urządzeń i korzystaniu w niezbędnym zakresie z gruntu uczestniczki, w trakcie którego wnioskodawcy przysługiwałoby prawo wejścia na nieruchomości obciążone w celu dokonywania napraw, konserwacji i dokonywania innych czynności niezbędnych do utrzymania linii energetycznych we właściwym stanie zgodnie z ich przeznaczeniem,
3. korzystaniu z części działki uczestnika J. D. oznaczonej obecnie jako działka ewidencyjna nr (...), położonej w Z., poprzez umieszczenie na niej urządzeń energetycznych stanowiących własność wnioskodawcy, a to fragmentu napowietrznej linii niskiego napięcia oraz na użytkowaniu opisanych wyżej urządzeń i korzystaniu w niezbędnym zakresie z gruntu uczestnika, w trakcie którego wnioskodawcy przysługiwałoby prawo wejścia na nieruchomości obciążoną w celu dokonywania napraw, konserwacji i dokonywania innych czynności niezbędnych do utrzymania linii energetycznych we właściwym stanie zgodnie z ich przeznaczeniem.

Sąd Rejonowy ustalił, że wnioskodawca jest następcą prawnym (...) S.A. z siedzibą w K., który był następcą prawnym Zakładu (...), ten zaś był następcą prawnym przedsiębiorstwa państwowego(...) z siedzibą w K..

Działki nr (...) położone w Z. objęte są księgą wieczystą nr (...), ich właścicielem jest I. D.. Na działce nr (...) posadowiona jest stacja transformatorowa, do której od strony południowej dochodzi napowietrzna linia elektroenergetyczna 15kV, zaś od stacji odchodzą napowietrzne linie elektroenergetyczne niskiego napięcia. Na działce tej, po wschodniej stronie stacji transformatorowej, znajduje się potrójny słup odporowy, od tego słupa w kierunku zachodnim i południowo-wschodnim prowadzona jest napowietrzna linia elektroenergetyczna niskiego napięcia. Oprócz tych linii, przez tę działkę przeprowadzona jest także linia napowietrzna teletechniczna. Na działce nr (...) poprowadzona jest napowietrzna linia elektroenergetyczna niskiego napięcia. Na działce nr (...) poprowadzona jest napowietrzna linia elektroenergetyczna niskiego napięcia, na działce tej znajdują się dwa podwójne słupy odporowe tej linii.

Działka nr (...) położona w Z. objęta jest księgą wieczystą nr (...), jej właścicielem jest J. P.. Działka ta powstała z podziału działki nr (...). Na działce tej przeprowadzona jest napowietrzna linia energetyczna niskiego napięcia.

Działka nr (...) położona w Z., objęta jest księgą wieczystą nr (...), jej właścicielem jest J. D.. Działka ta powstała z podziału działki nr (...). Na działce tej poprowadzona jest napowietrzna linia elektroenergetyczna niskiego napięcia opisana na słupach jako obwód

2, odchodzący w kierunku północnym od wymienionej wyżej stacji transformatorowej, ponadto znajduje się na tej działce końcowy podwójny słup odporowy.

Wojewoda (...) decyzją z dnia 3 lutego 1984 r. zatwierdził pod względem urbanistycznym i architektonicznym plan realizacyjny modernizacji sieci energetycznej średniego napięcia 15 kV i niskiego napięcia w Z.. Decyzja ta została doręczona właścicielom działek, przez które miały przebiegać obie linie. Właściciele ci nie złożyli odwołania od tej decyzji. Nie byli jednak pytani przez nikogo o to, czy wyrażają zgodę na takie umiejscowienie linii energetycznych.

Linia niskiego napięcia została odebrana w dniu 28 grudnia 1984 r. Od tego czasu była ona i jest eksploatowana przez (...), a wcześniej przez poprzedników prawnych tejsze spółki. Podobnie wyglądało oddanie do użytku i eksploatowanie linii średniego napięcia.

I. D. w dniu 31 grudnia 2013 r. złożył w Sądzie Rejonowym w G. wniosek o ustanowienie służebności przesyłu, w zakresie dotyczącym opisanych wyżej linii energetycznych, na działkach stanowiących jego własność. Postępowanie to, zarejestrowane pod sygn. I Ns 961/13, zostało zawieszono do czasu zakończenia niniejszego postępowania.

Zdaniem Sądu Rejonowego wniosek był niezasadny. Sąd I instancji uznał, że kluczowym zagadnieniem w niniejszej sprawie było rozstrzygnięcie, czy istnieje możliwość zasiedzenia służebności gruntowej o treści faktycznie odpowiadającej służebności przesyłu, przed rokiem 2008 r., a więc momentem, kiedy taka instytucja pojawiła się w polskim kodeksie cywilnym. W ocenie Sądu Rejonowego nie można utożsamiać służebności gruntowej ze służebnością przesyłu, zwłaszcza poprzez tworzenie sztucznych konstrukcji służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu. Stwierdził przy tym Sąd, że służebność przesyłu może zostać nabyta w drodze zasiedzenia, ale okres konieczny do tego może być liczony dopiero od chwili wprowadzenia tej instytucji do polskiego porządku prawnego. Milczenia ustawodawcy w tym zakresie nie można bowiem interpretować na niekorzyść właścicieli gruntów, które miałyby być obciążone służebnością, gdyż byłoby to sprzeczne z istotą prawa własności i pozbawiało ich realnej możliwości jego ochrony.

Na marginesie Sąd Rejonowy zaznaczył, że nawet gdyby przyjąć możliwość zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, to w niniejszej sprawie do takiego zasiedzenia koniecznym byłoby przyjęcie jej posiadania w złej wierze, bowiem brak jakichkolwiek dowodów na to, że wnioskodawca lub jego poprzednicy prawni mogli być w usprawiedliwionym błędnym przekonaniu, że uzyskali tytuł prawny do wybudowania, korzystania i eksploatacji opisanych wyżej linii energetycznych. Tym samym koniecznym okresem do zasiedzenia byłoby 30 lat, które, jak wyliczył Sąd I instancji, upłynęłoby z końcem roku 2014. Okres ten został jednak przerwany złożeniem w dniu 31 grudnia 2013 r. przez I. D. wniosku o ustanowienie służebności. Po tym dniu okres zasiedzenia biegnie zaś na nowo, co skutkuje tym, że nie upłynął jeszcze okres wymagany do stwierdzenia nabycia przedmiotowej służebności przez zasiedzenie.

O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.

Apelację od tego orzeczenia złożył wnioskodawca. Podniósł zarzuty naruszenia:

1. art. 305¹ w zw. z art. 305² w zw. z art. 292 w zw. z art. 172 w zw. z art. 176 k.c. przez przyjęcie, iż przed zmianą kodeksu cywilnego z dniem 3 sierpnia 2008 r. nie istniała możliwość zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu oraz brak jest możliwości zaliczania na okres biegu terminu zasiedzenia służebności okresu przypadającego przed wprowadzeniem tej instytucji, podczas gdy przed wskazanym dniem istniała możliwość ustanowienia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, jak i jej nabycia przez zasiedzenie bezpośrednio na rzecz Skarbu Państwa (do dnia 1 lutego 1989 r.) albo po tej dacie na rzecz

przedsiębiorcy przesyłowego, co potwierdza jednoznacznie już w tym zakresie stanowisko Sądu Najwyższego oraz praktyka orzecznicza,

2. art. 341 k.c. w zw. z art. 7 k.c. przez ich niezastosowanie i naruszenie tym samym zasady domniemania prawnego posiadania w dobrej wierze,

3. art. 233 § 1 k.p.c. przez:

- brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego zebranego w sprawie poprzez pominięcie w ocenie zeznań świadków D. B. i W. G. oraz dokumentów załączonych do wniosku, tj. wykazu właścicieli gruntów, notatki służbowej dotyczącej lokalizacji stacji trafo z dnia 16 marca 1983 r. z adnotacją Naczelnika Gminy G. z dnia 15 kwietnia 1983 r., protokołu zbadania zasadności odwołania ob. Z. D. z dnia 7 marca 1984 r., pisma Wojewódzkiego Biura (...) i Nadzoru Budowlanego w N. z dnia 16 marca 1984 r. – którym to dowodom Sąd nie odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, a przez to błędne ustalenie stanu faktycznego sprawy w zakresie wyrażenia zgody na umiejscowienie i eksploatację urządzeń przesyłowych na działkach uczestników,
- nieprawidłowe przypisanie wiarygodności i mocy dowodowej zeznaniom A. D., H. D. i K. M., które są sprzeczne z zeznaniami D. B. i W. G. oraz z dokumentami załączonymi do wniosku, którym Sąd meriti nie odmówił wiarygodności.

Powołując się na powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia przez uwzględnienie w całości wniosku o stwierdzenie zasiedzenia służebności, zgodnie z pismem precyzującym żądanie z dnia 18 lutego 2016 r., oraz o zasądzenie od uczestników I. D., J. D. i J. P. solidarnie na jego rzecz kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

W sprawie nie zachodzą uchybienia, które zgodnie z art. 378 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy bierze pod uwagę z urzędu, a których skutkiem byłaby nieważność postępowania.

W pierwszej kolejności rozstrzygnięcia wymaga kwestionowana przez Sąd

I instancji dopuszczalność zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu w okresie poprzedzającym wprowadzenie regulacji obejmującej tę ostatnią do porządku prawnego. Dopiero pozytywne przesądzenie tej kwestii czyniłoby zasadnym prowadzenie dalszych rozważań co do zasadności zgłoszonego wniosku.

Sąd Okręgowy nie zgadza się ze stwierdzeniem Sądu Rejonowego, że nie było możliwe stwierdzenie zasiedzenia służebności gruntowej o treści faktycznie odpowiadającej służebności przesyłu przed rokiem 2008r., a więc momentem, kiedy taka instytucja pojawiła się w polskim kodeksie cywilnym. Pogląd ten jest zresztą bez wyjątku prezentowany w orzecznictwie Sądu Okręgowego w Nowym Sączu. Za takim stanowiskiem przemawia szereg argumentów, w tym także i to, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest już pogląd, zgodnie z którym przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu (art. 305¹-305⁴ k.c.) dopuszczalne było nabycie w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa (tak Sąd Najwyższy m. in. w uchwale 7 Sędziów z dnia

7 października 2008 r., III CZP 89/08, LEX nr 458125, w uchwałach z dnia 22 maja 2013 r., III CZP 18/13, OSNC z 2013 r. nr 12, poz. 139, z dnia 27 czerwca 2013 r.,

III CZP 31/13, OSNC z 2014 r. Nr 2, poz. 11, z dnia 6 czerwca 2014 r., III CZP 107/13, BSN z 2014 r., nr 7-8, s. 3, w wyrokach z dnia 8 września 2006 r., II CSK 112/06, M. Prawn. z 2006 r., nr 19, z dnia 12 grudnia 2008 r., II CSK 389/08, nie publ., w postanowieniach z dnia 5 czerwca 2009 r., I CSK 392/08, nie publ., z dnia 22 lipca 2010 r., I CSK 606/09, z dnia 14 listopada 2012, II CSK 120/12, z dnia

6 lutego 2013 r., V CSK 129/12, z dnia 14 czerwca 2013 r., V CSK 321/12, z dnia 26 czerwca 2013 r., II CSK 626/12, z dnia 30 października 2013, V CSK 497/12, z dnia 19 lutego 2014 r., V CSK 190/13, z dnia 4 lipca 2014 r., III CSK 551/13 - nie publ.). Również przed dniem 1 lutego 1989 r. posiadanie przez przedsiębiorstwo państwowe instalacji przesyłowych prowadziło do zasiedzenia służebności. W sytuacji jednak, gdy doszło do niego przed tą datą, zasiadywał ją Skarb Państwa, a jeśli później - to przedsiębiorstwo państwowe lub jego następcą (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 lutego 2015 r., IV CSK 293/14).

W uchwale z dnia 22 maja 2013 r., sygn. III CZP 18/13 Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że konstrukcja prawna służebności przesyłu, wprowadzona z dniem

3 sierpnia 2008 r., została ukształtowana z jednoznaczną intencją potwierdzenia dotychczasowej praktyki orzeczniczej, która konsekwentnie przyjmowała możliwość ustanowienia na nieruchomości służebności gruntowej, pozwalającej na korzystanie ze znajdujących się na niej urządzeń przesyłowych przez przedsiębiorcę wykorzystującego je w swojej działalności gospodarczej oraz możliwość nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej o cechach odpowiadających służebności przesyłu, uregulowanej następnie w art. 305¹ – 305⁴ k.c. Sąd Najwyższy wskazał, że celem i rezultatem powyższej praktyki orzeczniczej było ustalenie treści norm prawnych – przepisów o służebnościach gruntowych – w odniesieniu do stanów faktycznych związanych z urządzeniami przesyłowymi oraz, że praktyka ta miała charakter rekonstrukcyjny, nie polegała zaś na tworzeniu prawa. Z perspektywy systemu prawa wprowadzenie art. 305¹ – 305⁴ k.c. oznaczało więc przede wszystkim uszczegółowienie obowiązujących unormowań i nie wiązało się z wprowadzeniem norm prawnych, odbiegających znacznie od norm obowiązujących wcześniej w ramach ogólnej regulacji służebności gruntowych.

Zatem w odniesieniu do służebności przesyłu można rozróżnić dwie konstrukcje – służebność o treści odpowiadającej służebności przesyłu, która mogła zostać nabyta przez zasiedzenie przed dniem 3 sierpnia 2008 r. w oparciu o art. 145 k.c. i art. 292 k.c. oraz służebność przesyłu od dnia 3 sierpnia 2008 r. na podstawie art. 305¹ k.c. i nast. Obydwa te prawa mają analogiczną treść, pełnią te same funkcje, odmienna jest jednak ich podstawa prawna i nie można ich utożsamiać.

Z powyższego wynika więc, że możliwe jest stwierdzenie zasiedzenia służebności gruntowej o treści faktycznie odpowiadającej służebności przesyłu, przed rokiem 2008.

Przechodząc po tym stwierdzeniu do dalszych rozważań zaznaczyć należy, że ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy były prawidłowe. Podlegały one jednak uzupełnieniu. Sąd Rejonowy pominął, że postanowieniem Wójta Gminy G. z dnia 8 marca 2013 r. (k. 103) nastąpił podział nieruchomości oznaczonej jako działka ewidencyjna nr (...) położona w Z., mający na celu wydzielenie działek nr (...) pod zabudowę mieszkaniową, działki nr (...) pod drogę wewnętrzną, działki nr (...) w celu powiększenia sąsiedniej nieruchomości oznaczonej jako działka nr (...) i wydzielenie działki nr (...) w celu powiększenia sąsiedniej nieruchomości oznaczonej jako działka nr (...). Z odpisu KW Nr (...) znajdującego się w aktach sprawy (k. 149) wynika, że działka nr (...) została nabyta przez pozostałych uczestników umową darowizny z dnia 2 września 2014 r. wcześniej zaś należała I. D.. Należące do pozostałych uczestników działki nr (...) powstały m.in. z działki nr (...), co wynika ze zgromadzonych w sprawie map i dokumentacji geodezyjnej. Na ostatniej z wymienionych działek znajdowały się linie energetyczne, których dotyczył wniosek o zasiedzenie.

Złożony przez uczestnika I. D. w dniu 31 grudnia 2013 roku wniosek o ustanowienie służebności przesyłu zarejestrowany pod sygn. I Ns 961/13 odnosił się zatem do wszystkich nieruchomości objętych zasiedzeniem, także tych które obecnie stanowią własność pozostałych uczestników. Taki zakres wniosku uczestnika nie budzi wątpliwości w świetle treści jego pism i podstawy faktycznej żądania, dołączonych zdjęć obrazujących urządzenia przesyłowe i mapy z zaznaczonym przebiegiem instalacji.

Ponadto odnotować trzeba, że powołana przez Sąd Rejonowy decyzja Wojewody (...) z dnia 3 lutego 1984 r. dotyczyła nie tylko zatwierdzenia pod względem urbanistycznym i architektonicznym planu realizacyjnego modernizacji sieci energetycznej średniego napięcia, ale też udzielenia pozwolenia na jej budowę.

Sąd I instancji słusznie stwierdził, że okoliczności faktyczne przedmiotowej sprawy były w zasadzie bezsporne i wynikały jednoznacznie zarówno z przedstawionych przez stronę dokumentów, jak i zeznań świadków. Wiarygodność dokumentów stanowiących podstawę ustaleń nie budziła wątpliwości, nie zostały one skutecznie zakwestionowane. Szczegółowy przebieg obu linii energetycznych został zaś ustalony w oparciu o niekwestionowaną opinię biegłego geodety J. S. i sporządzony przez niego w dniu 10 grudnia 2015 r. plan sytuacyjny.

Podważenie poczynionych ustaleń wymagałoby wykazania, że ocena przeprowadzonych dowodów dokonana przez Sąd I instancji narusza zasady logiki lub doświadczenia życiowego. Na nic takiego nie wskazuje jednak apelacja, w związku z czym zarzuty naruszenia art. 233 §1 k.p.c. przez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego zebranego w sprawie, pominięcie w ocenie zeznań świadków D. B. i W. G. oraz dokumentów załączonych do wniosku, jak i zarzut nieprawidłowego przypisania wiarygodności zeznaniom A. D., H. D. i K. M., są chybione. Dokonując oceny przeprowadzonych dowodów nie doszło w ocenie Sądu Okręgowego do naruszenia zasad logiki i doświadczenia życiowego. Na podstawie dowodu z notatki służbowej dotyczącej lokalizacji stacji trafo z dnia 16 marca 1983 r. z adnotacją Naczelnika Gminy G. z dnia 15 kwietnia 1983 r., na którą powołuje się wnioskodawca, nie można uznać, co podnosił w swoich zeznaniach świadek D. B. (k. 75), że brat uczestnika I. D. został poinformowany o lokalizacji stacji trafo. Brak bowiem jakichkolwiek podstaw, by przyjąć, że wymieniony w tej notatce B. W. to w rzeczywistości brat uczestnika D. W., brak też podstaw do uznania, że w niniejszej notatce istnieje w tym zakresie oczywisty błąd pisarski. Nie ma też podstaw do tego żeby twierdzić, że reprezentował on interesy I. D.. Ponadto przy nazwisku W. B. wskazano na działkę nr (...), która nie jest objęta treścią wniosku w niniejszej sprawie i nie należy do I. D.. Żaden z wymienionych właścicieli działek, na których miała być zlokalizowana wspomniana stacja trafo, notatki tej zresztą nie podpisał.

Niezależnie od słuszności zarzutów apelacyjnych w zakresie dopuszczalności zasiedzenia służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu, w realiach niniejszej sprawy nie było podstaw do uwzględnienia wniosku.

Brak zgody właściciela na umieszczenie urządzeń przesyłowych na jego nieruchomości wyklucza możliwość przyjęcia, że miało to podstawę w ramach nawiązanego stosunku obligacyjnego. Nie można też przyjąć, że tytuł do władania w omawianym zakresie nieruchomości uczestnika miał swe źródło w decyzji administracyjnej. Wskazuje to zatem na rzeczowy charakter posiadania służebności

i daje podstawy do przyjęcia, że zasiedzenie służebności jest w ogóle możliwe. Swój początek datuje ono jednak na koniec 1984 r. Do zasiedzenia konieczny byłby zatem upływ 30-letniego okresu posiadania służebności z uwagi na to, że było ono objęte

w warunkach złej wiary (art. 292 k.c. w zw. z art. 172 k.c.).

W orzecznictwie występowały rozbieżności co do tego, czy uzyskanie decyzji o zatwierdzeniu planu realizacyjnego i udzieleniu pozwolenia na budowę przesądza o możliwości uznania legitymującego się nią inwestora za posiadacza służebności gruntowej w dobrej wierze. Wyrażano pogląd, w świetle którego państwowe osoby prawne, które w okresie przed dniem 31 stycznia 1989 r., w wyniku realizacji inwestycji przesyłowych, przebiegających przez nieruchomości nie należące do przedsiębiorstwa przesyłowego, co do których wydane były decyzje administracyjne o przebiegu linii przesyłowej i pozwolenia budowlane, objęły w dobrej wierze posiadanie służebności, jako korzystanie z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści tej służebności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2012 r., II CSK 120/12, LEX nr 1267161 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 24 czerwca 2014 r. I ACa 1527/13 LEX nr 1496465).

Z poglądem tym nie można się jednak zgodzić. Przekonujące są w tym zakresie argumenty powołane w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2015 r., sygn. III CZP 76/15 (LEX nr 1958100, M.Prawn. 2016/1/4, Biul.

SN 2015/11/10), zgodnie z którą wybudowanie na cudzej nieruchomości urządzeń przesyłowych przez korzystające z nich przedsiębiorstwo po uzyskaniu decyzji wydawanych w procesie budowlanym nie rozstrzyga o możliwości zakwalifikowania posiadania nieruchomości, na której te urządzenia zostały posadowione, jako wykonywanego w dobrej wierze. Tytułem do posiadania rzeczy w zakresie prawa określonego rodzaju nie może być tytuł do władania nią w jakikolwiek sposób, lecz tylko w taki, jaki odpowiada posiadaniu charakterystycznemu dla tego prawa. Tytuł do posiadania służebności gruntowej, w tym także o treści służebności przesyłu, nie może wynikać ze stosunku obligacyjnego wykreowanego umową najmu, dzierżawy, ani także z rzeczowego prawa użytkowania. Nie może być tytułem posiadania służebności o treści służebności przesyłu także decyzja administracyjna, która nie kreuje tego prawa podmiotowego, lecz prowadzi do ograniczenia właściciela w jego uprawnieniach na rzecz Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, choćby nawet dotyczyła szerokiego władztwa nad cudzą nieruchomością (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 8 kwietnia 2014 r., III CZP 87/13). Tytuł prawny do posiadania służebności, w tym także służebności przesyłu, może wynikać wyłącznie z ustanowienia na właściwej drodze tego prawa podmiotowego na rzecz podmiotu wykonującego składające się nań uprawnienia. Źródłem powstania służebności może być zatem umowa z właścicielem zawarta z zachowaniem warunków określonych w art. 245 k.c. albo orzeczenie sądowe o jej ustanowieniu, czy wreszcie nabycie jej przez zasiedzenie. Nabyć służebność gruntową przez zasiedzenie może jednak tylko ten podmiot, który wcześniej wykonywał składające się nań uprawnienia bez ważnego tytułu, a zatem bezprawnie.

Utrwalone orzecznictwo Sądu Najwyższego przemawia za stosowaniem tradycyjnej koncepcji dobrej wiary i dokonywania według niej oceny posiadania

z zamiarem nabycia prawa przez zasiedzenie (por. uchwałę Sądu Najwyższego

z 6 grudnia 1991 r., III CZP 108/91, OSNC 1992, Nr 4, poz. 48; postanowienia Sądu Najwyższego z 22 grudnia 1998 r., II CKN 59/98, nie publ. i z 4 listopada 1999 r.,

II CKN 560/98, nie publ.). Zgodnie z tą koncepcją, nie jest w dobrej wierze ten, kto wykonuje prawo, o którym wie, że mu nie przysługuje, ale także ten, to wykonuje nieprzysługujące mu prawo bez tej świadomości, o ile przy dołożeniu należytej staranności mógłby się dowiedzieć o rzeczywistym stanie prawnym danej sytuacji. Zgodnie zaś z art. 29 ust. 5 ustawy z dnia 21 października 1974 r. - Prawo budowlane (Dz. U. Nr 38, poz. 229 z późn. zm.), obowiązującej od dnia 1 marca 1975 r. do dnia 31 grudnia 1994 r., wydanie pozwolenia na budowę wymagało uprzedniego wykazania przed organem administracji prawa do dysponowania nieruchomością, na której miały być przeprowadzone roboty budowlane. Z wydania pozwolenia na budowę na podstawie prawa budowlanego z 1974 r. nie można jednak wyprowadzić pewnych wniosków co do tego, że inwestor w dacie wydania decyzji o pozwoleniu na budowę miał tytuł do dysponowania nieruchomością oraz

o rodzaju tego tytułu. Na tej podstawie można co najwyżej wnioskować, że organ administracji publicznej prowadzący postępowanie o wydanie pozwolenia na budowę przypisał inwestorowi taki tytuł, gdyż była to dla niego jedna z przesłanek warunkujących uwzględnienie wniosku o wydanie żądanego pozwolenia. Pamiętać też trzeba, że tytułem inwestora do dysponowania nieruchomością w rozumieniu art. 29 ust. 5 prawa budowlanego z 1974 r. nie musiała być wcale służebność o treści służebności przesyłu.

Wspomniana decyzja Wojewody (...) z dnia 3 lutego 1984 r. zatwierdzająca pod względem urbanistycznym i architektonicznym plan realizacyjny modernizacji sieci energetycznej średniego i niskiego napięcia w Z. nie tworzy zatem tytułu prawnego do korzystania z cudzej nieruchomości, w tym także

w zakresie treści służebności przesyłu. Za dominujący należy zatem uznać pogląd, że wydanie takiej decyzji nie przesądza o dobrej wierze podmiotu, który na cudzej nieruchomości wybudował urządzenia przesyłowe i korzystał z nich w zakresie treści służebności przesyłu (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2005 r.,

III CZP 29/05, OSNCP 2006, Nr 4, poz. 64 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia

9 sierpnia 2005 r., IV CK 82/05, nie publ., z dnia 29 stycznia 2008 r., IV CSK 410/07, nie publ.; z dnia 6 maja 2009 r., II CSK 594/08, nie publ.).

Podzielając poglądy Sądu Najwyższego w tym zakresie stwierdzić należy,

że posiadacz, który wie, że dysponuje decyzją wydaną w procesie budowlanym, która nie może wykreować tytułu do cudzej nieruchomości w postaci służebności

o treści służebności przesyłu, nie może być uznany za posiadacza służebności

w dobrej wierze, a więc takiego, który w sposób usprawiedliwiony, choć błędny, jest przekonany, że jego posiadanie służebności jest legalne. O takim zakwalifikowaniu posiadania służebności mogłyby świadczyć inne okoliczności ustalone w konkretnej sprawie, ale nie samo to, że posiadacz służebności uzyskał decyzję o pozwoleniu na budowę i na jej podstawie wznosił urządzenia, których legalnemu utrzymywaniu na gruncie ma służyć zasiadywana służebność. W niniejszej sprawie okoliczności takich jednak brak.

Złożenie w dniu 31 grudnia 2013r. wniosku o ustanowienie służebności na nieruchomościach należących wówczas w całości do I. D. spowodowało, że doszło do przerwania biegu zasiedzenia, który zakończyłby się dopiero końcem 2014 roku, z upływem 30-letniego okresu posiadania w złej wierze. Złożenie przez właściciela nieruchomości wniosku o ustanowienie służebności przesyłu na podstawie art. 305² § 2 k.c., jak również złożenie wniosku o zawezwanie do próby ugodowej w sprawie o ustanowienie służebności przesyłu na podstawie art. 305² § 2 k.c., przerywa bieg terminu zasiedzenia służebności przesyłu (tak: uchwała Sądu Najwyższego z 21 stycznia 2011 r., III CZP 124/10, OSNC 2011, Nr 9, poz. 99; postanowienie Sądu Najwyższego z 13 października 2011 r., V CSK 502/10, Legalis). W związku z powyższym brak było podstaw do uwzględnienia wniosku.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw.

z art. 13 § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 sentencji.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. uznając, że interesy uczestników postępowania były sprzeczne,

a zatem koszty tego postępowania w kwocie 66,86 zł, na którą złożyły się koszty dojazdu pełnomocnika uczestnika I. D. na rozprawę apelacyjną, powinien ponieść wnioskodawca, którego wnioski zostały oddalone. Koszty opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa nie powstały na etapie postępowania apelacyjnego wobec tego nie było możliwości zasądzenia ich zwrotu.

(...)